

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การสร้างจริยธรรมของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดจริยศึกษาดีเด่นระดับประถมศึกษาในภาคใต้ นี้เป็นงานวิจัยที่ต่อเนื่องจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา คือเรื่อง กระบวนทัศน์ทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Ethical Paradigms of Prince of Songkla University's Students) เมื่อปี พ.ศ.2545 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวพบว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเหล่านี้ จริยธรรมที่เขายึดถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันได้มาจากการอบรมสั่งสอนของครูในขณะที่เขาศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจใคร่รู้ว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 สร้างจริยธรรมกันอย่างไร ผู้วิจัยต้องการหาแนวทางการสร้างจริยธรรมที่ผ่านการลองผิดลองถูกแล้ว จนพบแนวทางที่ประสบผลสำเร็จคือ ผู้ดำเนินงานได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้รับรางวัลการจัดจริยศึกษาดีเด่น เพื่อจะได้นำแนวทางที่ถูกต้องนี้ไปเผยแพร่ต่อไป

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อสำรวจจริยธรรมที่ได้มีการสร้างและวิธีการที่ใช้สร้างให้แก่เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียน และครูที่ได้รับรางวัลการจัดจริยศึกษาดีเด่นในภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและเสนอแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการสร้างจริยธรรม
3. เพื่อศึกษามูลเหตุปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังการทำงานด้านจริยธรรมของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัล

ระเบียบวิธีวิจัย การศึกษานี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรของการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่อยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ และได้รับรางวัลการจัดจริยศึกษาดีเด่นระดับประถมศึกษา ในปี พ.ศ.2540-2544 ซึ่งรวบรวมข้อมูลมาได้ทั้งหมด 62 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง 62 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ เพื่อตอบคำถามในวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2

จากกลุ่มตัวอย่าง 62 คน คัดเลือกมา 16 คน ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) และวิธีสามเส้า (Triangulation) เพื่อตอบคำถามในวัตถุประสงค์ข้อ 3

ผลจากการศึกษา พบว่า

จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 การศึกษาพบว่า จริยธรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนและครู เน้นมีทั้งหมด 12 กลุ่ม และที่ให้ความสำคัญมากเหมือนกัน มี 4 อันดับ เรียงลำดับจากอันดับที่ 1 ถึง 4 ได้แก่ การมีมารยาทและไม่ประพฤติล่วงความลับจรรยาบรรณ, การรักษาวินัย, ความซื่อสัตย์ และการเห็นแก่ประโยชน์สุขของผู้อื่น ตามลำดับ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ได้จำแนกไปตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจริยธรรม ซึ่งมี 6 ตัว ได้แก่ ผู้บริหาร ตัวครู อุปกรณ์และสื่อการสอน เนื้อหาของหลักสูตร ตัวนักเรียน และสภาพแวดล้อมภายในภายนอกโรงเรียน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมติฐานชั่วคราว (working hypothesis) เพื่อทำการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

“ ภูมิหลังของชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์ บุคคลสำคัญในครอบครัวที่เคร่งครัดในจริยธรรมและเป็นผู้อบรมสั่งสอนครู (ผู้ถูกวิจัย) มาตั้งแต่เด็กจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครู (ผู้ถูกวิจัย) มีจิตใจที่มุ่งมั่นและรักในการทำงานด้านจริยธรรม “

ผลจากการศึกษาพบว่า เป็นไปตามข้อสมมติฐานชั่วคราวที่ตั้งเอาไว้

สรุปผลจากการวิจัยนี้ได้ว่า การสร้างจริยธรรมซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จนั้นประกอบด้วยขั้นตอนและปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. การเลือกจริยธรรมที่จะสร้าง ควรเลือกเป็นกลุ่ม เพราะจริยธรรมแต่ละอย่างจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน จึงเลือกสร้างจริยธรรมเดี่ยวๆ จะไม่ได้ผลดี งานวิจัยนี้พบว่ามียจริยธรรม 5 กลุ่ม จาก 12 กลุ่ม ที่ได้รับความสนใจ (เน้น) ได้แก่ การมีมารยาทและไม่ประพฤติล่วงความลับจรรยาบรรณ, การรักษาวินัย, ความรับผิดชอบ, ความซื่อสัตย์, การเห็นแก่ประโยชน์สุขของผู้อื่น

2. ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ งานวิจัยนี้เสนอมา 32 กิจกรรม โดยอาจใช้หลายกิจกรรมมาด้วยกันและเลือกช่วงเวลาให้เหมาะสม

3. มีระบบสนับสนุน ที่สำคัญควรได้รับความสนใจจากผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้บริหารในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

4. เลือกผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือครู ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด โดยดูจากภูมิหลังที่มีลักษณะได้รับการปลูกฝังด้านศาสนามาตั้งแต่เด็ก ชอบศาสนาและมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานด้านนี้

5. มีระบบติดตามผล ประเมินผล และนำปัญหามาแก้ไข แล้วนำไปปฏิบัติ เช่นนี้เรื่อยไป

6. การสร้างจริยธรรมจะต้องทำต่อเนื่องกันไป เพราะการปลูกฝังด้านจิตใจต้องใช้ความ
สม่ำเสมอเป็นเวลานาน

ABSTRACT

A study entitled " Ethics Development of Schools Winning Outstanding Ethics Education Management Award's at Primary Level in Southern Thailand" is a sequel to the researcher's another study on ethics in 2002, " Ethical Paradigms of Prince of Songkla University Students", which found that the ethics these university students had were those taught to them in Pratom 4-6.

The researcher was interested in finding out how primary schools develop ethics in their students. The researcher wanted to establish an ethics-developing approach which, through a process of trial and error, had proved successful. The approach would involve awarding administrators and teachers for Outstanding Ethics Education Management.

From the objective discussed above, the researcher had 3 specific purposes for this study.

1. To investigate the types of ethics developed and the means through which the schools and the teachers earning the awards teach ethics to their students
2. To study problems, obstacles and solutions to ethics development
3. To examine the schools' and the teachers' motivation in teaching ethics

Research Methodology: The subjects of this qualitative research were school administrators and teachers in the 14 southern provinces, who earned "Outstanding Ethics Education Management Awards" between 1997-2001, totaling 62 subjects, or 50% of the population.

A questionnaire was used to collect data from these 62 subjects and the obtained data was analyzed through frequency distribution and percentage to provide answers for the first and second research purposes.

Only 16 of the 62 subjects were then chosen according to certain criteria for in-depth interview and data was then analyzed according to ethnography and triangulation in order to answer the third research purpose.

Research Findings: Regarding the first research purpose, it was found that there were 12 groups of ethics which the school administrators and teachers have greatly emphasized. The **five** most important ones were (1) having manners and behaving with integrity, (2) having discipline, (3) responsibility, (4) being honest and (5) being selfless, respectively. (6)

Concerning the second research purpose, it was found that the problems, obstacles, solutions and suggestions can be categorized according to those factors related to ethics developments, i.e , the school administrators, the teachers, teaching aids, the school syllabus, the students and the school environment.

Based on the third research purpose, the researcher formed the following working hypothesis:

“ The subjects’ childhood background, the influential family members who have behaved ethically and who have taught the subjects since their childhood are important factors affecting their determination and love in working in areas related to ethics”

Results from the study supported this hypothesis.

Research summary: Successful ethics development should consist of the following stages and factors.

1. The ethics chosen for development must be clustered together as each of the ethics is related to one another. Choosing individual ethics may not be effective. According to this study, the 4 most emphasized types of ethics are (1) having manners and behaving with integrity, (2) having discipline, (3) being honest and (4) being selfless, respectively.
2. Activities can be used to develop ethics. Altogether there are 32 activities recommended in this study. A combination of activities should be employed and at appropriate times.
3. There should be a support system from the school directors and higher-level administrators.
4. The people to lead the change should be the teachers as they are the most important figures in ethics development. Teachers to be involved should be those who have been deeply religious since their childhood and have had the determination to work in areas of ethics development.
5. There should an evaluation system, in which problems are continuously solved and solutions can be put into practice
6. Ethics development should be an on-going process as ethics development takes time.